

Senyal	Explicació	Elements del sistema d'integritat que convé treballar ¹
1. La direcció prioritza els assoliments i beneficis a curt termini sobre les consideracions a llarg termini.	Abordar bé els dilemes o problemàtiques ètiques requereix visió i compromís a llarg termini.	Lideratge ètic , en concret <i>la manca de voluntat i compromís amb el foment de la integritat i la lluita contra la corrupció en els més alts nivells polític i de gestió de la institució.</i>
2. Quan la decisió té un cost econòmic o polític, la direcció «renuncia» als estàndards ètics elevats i encoratja la cerca de «dreceres».	No hi ha dreceres cap a la conducta ètica: als guanys econòmics o polítics a curt termini els persegueix l'ombra de pèrdues o perjudicis a llarg termini i l'eventual desvetllament de conductes impròpies o transgressions.	Lideratge ètic , sobretot <i>la manca de voluntat i compromís amb el foment de la integritat i la lluita contra la corrupció en els més alts nivells polític i de gestió de la institució.</i>
3. La direcció tracta l'ètica com una eina de màrqueting per millorar la imatge institucional.	La preocupació per l'estètica més que per l'ètica tanca el potencial perquè els dilemes ètics emergeixin.	Lideratge ètic , sobretot <i>la manca de voluntat i compromís amb el foment de la integritat i la lluita contra la corrupció en els més alts nivells polític i de gestió de la institució.</i>
4. Es ridiculitza la conducta ètica o s'encoratgen conductes impròpies d'una persona servidora pública.	No convé ignorar ni treure importància a les conseqüències i els missatges implícits en les decisions que desencoratgen la conducta ètica. Quan es fa, no s'està calibrant l'impacte que té en la cultura ètica organitzativa.	Clima ètic i lideratge ètic , especialment <i>la manca d'assignació explícita de responsabilitats sobre la integritat institucional al llarg de la cadena directiva i de comandament.</i>
5. De forma rutinària s'ignoren o incompleixen els codis ètics interns o, en el seu defecte, professionals.	L'avaluació global del sistema d'integritat serà clau per detectar els estàndards incomplets així com les disfuncions que condueixen a desviacions en la cultura organitzativa.	Sistema d'integritat complet , si més no <i>els dèficits en la determinació i definició d'integritat aplicada a les funcions i responsabilitats específiques de la institució (codis ètics, de conducta...).</i>
6. Se cerquen solucions fàcils als problemes ètics i s'afavoreixen els «arranjaments ràpids».	Alguns dilemes ètics poden tenir solucions clares i senzilles; però la majoria són situacions ambigües en les quals persones raonables poden tenir punts de vista diferents. La reflexió ètica sol requerir més temps de l'anticipat.	Cultura ètica organitzativa , en concret (1) <i>la manca d'obertura i foment del debat ètic dins la institució, i (2) la manca de mecanismes d'orientació ètica formals i informals o dèficits en la seva gestió</i>

<p>7. Se solen adreçar els dilemes ètics a la unitat encarregada de l'assessorament jurídic.</p>	<p>L'anàlisi ètica va molt més enllà del compliment normatiu. En aquestes unitats, prima l'expertesa jurídica, però pot no haver-hi la l'expertesa per acompanyar els servidors públics en la resolució d'aquest tipus de dilemes.</p>	<p>Infraestructura d'integritat, i més concretament <i>la manca de mecanismes d'orientació ètica formals i informals o dèficits en la seva gestió</i>.</p>
<p>8. La direcció només és sensible a les necessitats i demandes externes².</p>	<p>Per descomptat, han de ser escoltades i adreçades, però no es pot ignorar l'existència d'altres necessitats o demandes, o dels principis i normes per respondre-hi sense malmetre l'interès general.</p>	<p>Cultura organitzativa, en concret, (1) <i>potencials dèficits en els mecanismes d'orientació ètica formals i informals o dèficits en la seva gestió i també (2) la manca de voluntat i compromís amb el foment de la integritat i la lluita contra la corrupció en els més alts nivells polític i de gestió de la institució</i>.</p>
<p>9. Es marginen els referents ètics formals de la presa de decisions organitzativa o es coarta el desenvolupament de la carrera professional dels referents ètics informals.</p>	<p>En cultures organitzatives èticament febles, sol haver-hi por al lideratge ètic que es pugui exercir formalment o informalment (lideratge carismàtic), sovint perquè hi ha la percepció que pot posar en perill l'estatu quo, qüestionar o deslegitimar praxis existents o desarticlar racionalitzacions de conductes impròpies o transgressores fortament institucionalitzades.</p>	<p>Cultura organitzativa, en concret, (1) <i>els dèficits en els mecanismes d'orientació ètica formals i informals o dèficits en la seva gestió, (2) la manca de promoció de la cultura d'aixecar la veu per defensar l'interès públic i de canals adients d'alerta, i per últim (3) la manca de voluntat i compromís amb el foment de la integritat i la lluita contra la corrupció en els més alts nivells polític i de gestió de la institució</i>.</p>
<p>10. Es demana explícitament o implícitament que els valors ètics personals es deixin «a la porta d'entrada» de l'organització.</p>	<p>No es tracta de contraposar ètica personal i ètica professional pública, sinó de facilitar la reflexió sobre on poden sorgir dilemes ètics per contraposició de les dues i donar pautes sobre la conducta esperada quan sorgeixin aquest tipus de dilemes.</p>	<p>Cultura organitzativa, en el seu conjunt.</p>

Font: inspirada en els senyals de perill de conducta no ètica de Cooke (1991: pàg.251-252).

¹ Pot ampliar-se la informació sobre els factors de risc reflectits en la taula al [Documents de treball núm. 8](#).

² De la ciutadania, el teixit empresarial, la societat civil organitzada, els mitjans de comunicació...